

Бойко Ганна

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Дудкіна О.П.)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОРЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку держави першочергово стоїть завдання сталого розвитку територій в економічному, соціальному і екологічному аспектах на засадах розумного, раціонального природокористування. Такий розвиток регіонів України повинен бути направлений на екологізацію всіх видів господарської діяльності з метою оздоровлення навколишнього середовища, не тільки природного, але й соціального.

Концепція збалансованого розвитку території є однією з наукових основ регіоналізації екологічної, соціальної і економічної політики держави та регіонів. Розробка цієї концепції неможлива без врахування регіональних особливостей інтегрального потенціалу території і її складових. Прагнення до збалансованого розвитку територій різного рангу необхідне для удосконалення територіального розвитку країни в цілому, воно виступає важливою умовою ефективності цього процесу і суттєвою ознакою його комплексного характеру.

На процес досягнення збалансованого розвитку території впливає ціла система факторів, які в найбільш загальному вигляді можна розділити на дві категорії: галузеві (економічні, демосоціальні, природні) і міжгалузеві. Якщо стосунки в середині окремих галузей вивчені достатньо, то міжгалузеві залишаються найбільш складними і найменш вивченими. До них можна віднести і проблему використання природних ресурсів і оптимізації розвитку території.

Проблема збалансованого розвитку території має чітко виражені регіональні та управлінські аспекти, їх розробка є важливим

етапом формування та реалізації концепції комплексного розвитку регіонів. При цьому вихідними принципами виступають: 1) інтегральність, яка базується на системному підході до вивчення основних взаємодіючих сфер: економіки, соціальної, демографічної, екологічної сфер; 2) територіальна локалізованість, що передбачає вивчення всіх територіальних аспектів збалансованого розвитку вказаних сфер і їх взаємообумовленості з урахуванням територіального поділу праці; 3) комплексність, що відповідає закономірності територіальної організації суспільства і природи, їх взаємодії.

Якщо характеризувати місце Збаразького району в національній економіці, то воно визначається, в першу чергу, природно-ресурсним потенціалом, зокрема, станом та динамікою використання земельних ресурсів. Так, Збаразький район належить до території з найвищим рівнем розораності земель. Частка орних земель в структурі сільськогосподарських угідь досягла аж 92,7% (середньо обласний по Тернопільській області – 83%). Розорано не лише межі, але і улоговини, зволожені пониження, які раніше використовувались як сінокоси і були місцями гніздування птахів. На полях великі площі займають просапні культури (цукрові буряки, картопля, овочі), а це сприяє інтенсивному розвитку ерозійних процесів і деградації ґрунтів на значних площах. Щороку внаслідок водної ерозії з полів виносяться тони ґрунту. Зменшується вміст гумусу в ґрунтах, зростає їх кислотність. Велика частка ґрунтів в районі має підвищену кислотність і потребує вапнування. Порушуються структурні, водно-фізичні властивості ґрунтів в результаті впливу на них важких машинно-тракторних агрегатів. Також спостерігається безперервний процес хімічного забруднення ґрунтів, внаслідок неправильного внесення мінеральних та органічних добрив.

Для збереження і відтворення ґрунтів, покращення їх родючості необхідно впровадити цілий комплекс агротехнічних заходів: створити необхідну кількість водорегулюючих і полезахисних смуг, протиерозійних зон вздовж річкових долин; впровадити

ґрунтозахисні сівозміни, протиерозійні агротехнічні заходи; впорядковувати систему внесення добрив; провести рекультивацію порушених видобутком корисних копалин земель; запроваджувати інноваційні системи обробітку ґрунту.

Отже, структура використання земельних ресурсів і екологічна ситуація, яка склалася в Збаразькому районі складна і багатогранна. Вона є результатом впливу економічних, біологічних, технічних і інших чинників. З огляду на це, для з'ясування найбільш загальних закономірностей стійкості регіональної екосистеми доцільним є оцінювання ступеня антропогенного навантаження на територію по чотирьох основних типах – індустриального, транспортного, аграрного та рекреаційного навантаження.

Це передбачає вироблення органам регіонального управління системи заходів, спрямованих на досягнення максимального економічного ефекту, урахування негативних впливів на навколишнє середовище. Тому регіональний аналіз і оцінка потенціалу земельних ресурсів буде сприяти розв'язанню проблеми оптимізації та збалансованого комплексного розвитку території.

Буксир Дем'ян

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Желюк Т.Л.)

НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ ПУБЛІЧНИМИ ІНСТИТУТАМИ В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Раціональне використання та охорону земель, створення сприятливого екологічного середовища та поліпшення природних ландшафтів забезпечує Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру та її територіальні підрозділи. Основними завданнями цієї служби у сфері землеустрою є: реалізація політики